

STRESZCZENIE RAPORTU KOŃCOWEGO Z BADANIA EWALUACYJNEGO

pn. *Efekty wsparcia w zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych w województwie opolskim*

WPROWADZENIE

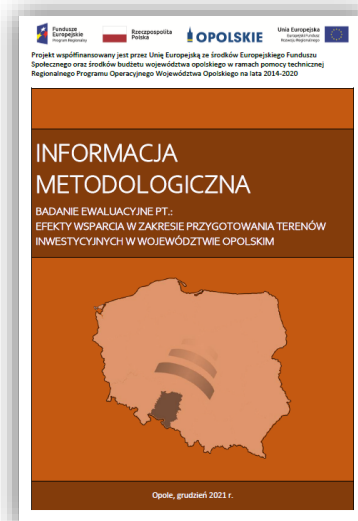
Badanie zostało zrealizowane w okresie od października 2021 r. do czerwca 2022 r.¹ przez niezależnego Wykonawcę zewnętrznego: Instytut Śląski w Opolu, na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (Umowa nr DRP/8/2021 z dnia 25 października 2021 r.). W ramach badania wypracowano informację metodologiczną oraz raport końcowy.

CEL BADANIA

Głównym celem badania była analiza i ocena wpływu interwencji w zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym rozwój MŚP, w województwie opolskim.

METODOLOGIA BADANIA

Przyjęte w badaniu podłoże teoretyczne bazowało na koncepcji ewaluacji opartej na teorii. Natomiast zastosowane w badaniu podejście metodologiczne oparto się o triangulację technik, źródeł danych i podejść badawczych, co uwiarygadnia uzyskane wyniki. Do zebrania niezbędnych danych wykorzystano następujące metody i techniki badawczo-analityczne:

METODY I TECHNIKI	ŹRÓDŁA DANYCH, W TYM RESPONDENCI
Desk Research	Analizie poddano dokumenty strategiczne i operacyjne, wnioski o dofinansowanie projektów w ramach Działania 2.2 RPO WO 2014-2020, informacje z Internetowych baz danych nt. terenów inwestycyjnych i systemu SL2014 oraz gminne strony internetowe poświęcone terenom inwestycyjnym.
Ankiety telefoniczne (CATI) i internetowe (CAWI)	Zrealizowane wśród: 51 gmin z obszaru województwa opolskiego (70% gmin); 44 firm, które zainwestowały na przygotowanych w województwie opolskim terenach inwestycyjnych (55% przedsiębiorstw objętych badaniem).
Zogniskowane wywiady grupowe (FGI)	Zrealizowano trzy wywiady grupowe, wśród: - beneficjentów (skutecznych i nieskutecznych) Poddziałów 2.2.1, 2.2.2 i 2.2.3 RPO WO 2014-2020 oraz przedstawicieli Specjalnych Stref Ekonomicznych funkcjonujących na terenie województwa opolskiego; - przedstawicieli Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020, Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera w Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska; - przedstawicieli gmin „aktywnych inwestycyjnie” czyli gmin, które aktywnie poszukują inwestorów tzn. posiadają ofertę w zakresie terenów inwestycyjnych zamieszczoną w bazie terenów inwestycyjnych PAIH lub COI oraz przedstawicieli inwestorów tzn. przedsiębiorców, którzy zainwestowali na terenie inwestycyjnym w woj. opolskim.

¹ Raport końcowy i tabelę rekomendacji, stanowiącą załącznik nr 1 do raportu, poprawiono w trybie gwarancji w lipcu 2022 r.

Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)	Zrealizowano 5 wywiadów z przedstawicielami gmin „aktywnych inwestycyjnie”.
Warsztat ewaluacyjny	Zrealizowano z przedstawicielami Departamentu Funduszy Europejskich, Jednostki Ewaluacyjnej i Departamentu Infrastruktury i Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki i Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska.

WYNIKI BADANIA (RAPORT KOŃCOWY)

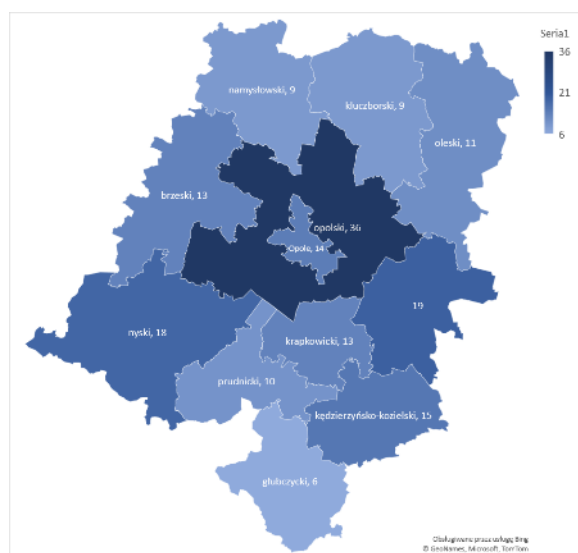
Rozmieszczenie i powierzchnia terenów inwestycyjnych

Jak wynika z przeprowadzonej analizy rozmieszczenie przestrzenne terenów inwestycyjnych na obszarze województwa opolskiego, nie jest równomierne. Najwięcej dostępnych terenów inwestycyjnych jest położonych w powiecie opolskim (36), strzeleckim (19) oraz nyskim (18). Najmniej w powiatach głubczyckim (6) oraz namysłowskim i kluczborskim (odpowiednio po 9).

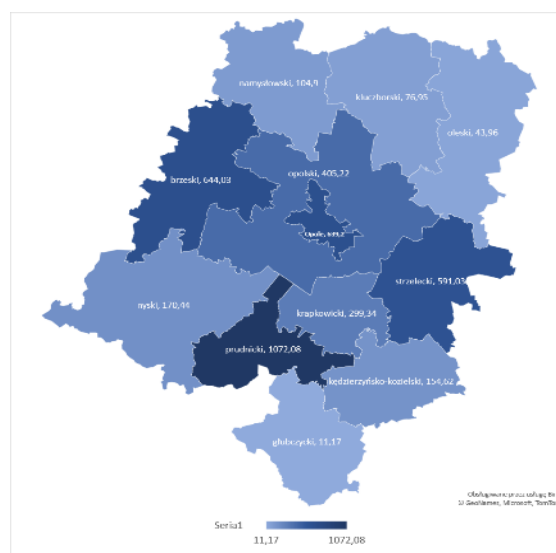
Łączna powierzchnia dostępnych w woj. opolskim terenów inwestycyjnych wynosi 4212,93 ha². Dostępne tereny inwestycyjne o największej powierzchni są położone w powiatach prudnickim (1072,08 ha), brzeskim (644,03 ha), mieście Opolu (639,20 ha) oraz strzeleckim (591,03 ha).

Mapa 1 Liczba dostępnych terenów inwestycyjnych położonych na terenie powiatów województwa opolskiego

Mapa 2 Powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych położonych na terenie powiatów województwa opolskiego w ha

Źródło: Efekty wsparcia w zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych w województwie opolskim. Raport końcowy, Instytut Śląski, Opole, czerwiec 2022.

² Dane zebrane w toku badania CAWI oraz zamieszczone na stronach Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera OCRG i Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

Wsparcie RPO WO 2014-2020

W ramach Działania 2.2 RPO WO 2014-2020 „Przygotowanie terenów inwestycyjnych na rzecz gospodarki” złożono dziewięć wniosków o dofinansowanie. Do dofinansowania zakwalifikowało się osiem złożonych projektów. Realizacja jednego z projektów pt.: „Reaktywacja funkcji gospodarczych przemysłowych terenów inwestycyjnych przy ul. Nyskiej w Prudniku”, którego wnioskodawcą była gmina Prudnik, nie doszła do skutku, ponieważ wnioskodawca zrezygnował z jego realizacji na etapie oceny. Do momentu realizacji badania zakończono siedem projektów, na terenie sześciu gmin: dwa projekty w gminie Kędzierzyn-Koźle oraz po jednym na terenach gmin: Ujazd, Olesno, Opole, Prudnik oraz Nysa. Natomiast jeden z zakwalifikowanych do dofinansowania projektów pt.: „Uzbrojenie terenu WSSE przy ul. Wołczyńskiej w Kluczborku” jest obecnie w fazie realizacji.

Poniesione nakłady

Analizując terytorialny rozkład poniesionych nakładów należy stwierdzić, że najwięcej środków wydatkowano w ramach Poddziałania 2.2.2, na terenie m. Opole, co wynikało z realizacji projektu polegającego na budowie zespołu budynków wraz z otaczającą infrastrukturą przez Park Naukowo-Technologiczny. Natomiast jeżeli chodzi o projekty związane z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych w odpowiednią infrastrukturę techniczną, realizowane w ramach Poddziałania 2.2.1 i 2.2.3, to najwyższe kwoty przeznaczono na ten cel w gminie Nysa (23 419 196,11 zł) oraz Ujazd (9 351 884,06 zł). Kolejne w gminie Kluczbork (3 444 068,52 zł), Olesno (3 381 859,94 zł) i Kędzierzyn Koźle (2 932 177,34 zł). A najmniejszą w gminie Prudnik (371 454,50 zł).

Osiągnięte rezultaty

Wskaźnik produktu: powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych wyniosła 125,64 ha przy założonej wartości docelowej 145,86 ha. Wartość wskaźnika produktu ukształtowała się zatem na poziomie 86,13% założonej wartości docelowej i nie została w pełni osiągnięta. Mając jednak na względzie, że osiągnięte wartości wskaźników pojawiają się w systemie monitorowania dopiero po zatwierdzeniu wniosków o płatność, co w praktyce następuje jakiś czas po zakończeniu realizacji projektów, szczególnie jeśli wnioski wymagają dokonania korekt przez beneficjenta. Dodatkowo mając na uwadze, że jeden z analizowanych projektów znajduje się obecnie w fazie realizacji, osiągnięcie 100% wartości wskaźnika wydaje się być realne.

Wskaźniki rezultatu: w projekcie realizowanym w ramach Poddziałania 2.2.2 założone wskaźniki zostały nie tylko osiągnięte, ale i przekroczone. W projektach finansowanych ze środków Poddziałania 2.2.3 jeden z trzech przyjętych do monitorowania wskaźników nie został osiągnięty. Natomiast w Poddziałaniu 2.2.1 nie osiągnięto żadnego spośród założonych wskaźników. Niemniej jednak, ponieważ efekty jakie mają przynieść zrealizowane projekty, mogą zostać wykazane do końca 2023 r., z ostatecznym wnioskiem na temat tego czy i w jakim stopniu uda się osiągnąć to, co zaplanowano, warto poczekać do końca okresu sprawozdawczego.

Bariery udziału we wsparciu

Z analizy zgromadzonego materiału badawczego wynika, że zainteresowanie wsparciem oferowanym w ramach Działania 2.2 RPO WO 2014-2020 „Przygotowanie terenów inwestycyjnych na rzecz gospodarki” nie było duże. Większość gmin nie tylko nie złożyła, a nawet nie rozważała złożenia wniosku do Programu, a niewielka liczba potencjalnych wnioskodawców, nawet jeśli początkowo planowała złożenie wniosku, to finalnie odstąpiła od takiego zamiaru. Podstawowymi czynnikami, które ograniczały zainteresowanie wsparciem, były:

- limity i ograniczenia nałożone w SzOOP.
- trudności ze spełnieniem poszczególnych kryteriów wyboru projektów (merytorycznych bezwzględnych oraz merytorycznych punktowych).
- kwestie finansowe w tym konieczność posiadania (zabezpieczenia) wkładu własnego.
- obawy przed ryzykiem niespełnienia założonych wartości wskaźników.

Wsparcie komplementarne

Na terenach gmin, które realizowały projekty w ramach Działania 2.2 RPO WO 2014-2020, jak i w pozostałych gminach woj. opolskiego, które nie realizowały projektów w ramach tego Działania, zrealizowano szereg dodatkowych inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury terenów inwestycyjnych. Przedmiotowe działania były realizowane zarówno w obecnej perspektywie finansowej, jak i w poprzednich okresach programowania. W grupie gmin, które wykorzystały zewnętrzne finansowanie, aby przygotować zlokalizowane na swoim obszarze tereny inwestycyjne, jedenaście z nich sięgnęło po środki z RPO WO 2014-2020. Nieco więcej, bo czternaście, skorzystało z finansowania w ramach RPO WO 2007-2013. Trzy gminy skorzystały ze wsparcia w ramach POIG 2007-2013. Natomiast dwie z nich wykorzystały środki pochodzące ze ZPORR (2004-2006), a jedna z INTERREG IIIA (2004-2006).

Uzyskane efekty

W wyniku realizacji wsparcia finansowanego z Działania 2.2 RPO WO 2014-2020 oraz innych źródeł komplementarnych uzyskano efekt synergii, który skutkował powstaniem terenów inwestycyjnych, wyposażonych w elementy uzbrojenia wymagane przez potencjalnych inwestorów. Tym samym realizacja projektów przyczyniła się do stworzenia dogodniejszych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw sektora MŚP oraz oczekiwanej przez potencjalnych inwestorów kompleksowej oferty inwestycyjnej.

Charakterystyka terenów inwestycyjnych

Przeważająca część zlokalizowanych na obszarze woj. opolskiego terenów inwestycyjnych ma uregulowaną kwestię własności i jest objęta MPZP. Najczęściej cechuje je regularny, zbliżony do prostokąta kształt, a na ich obszarze nie występują bariery mogące utrudnić lokalizowanie przyszłych inwestycji (ograniczenia ekologiczne, przeszkody naziemne lub podziemne, ryzyka zalań lub obsunięć terenu). W większości przypadków tereny inwestycyjne posiadają dostęp do bocznicy kolejowej, ale przeważnie nie jest ona położona bezpośrednio na danym terenie. Zazwyczaj nie posiadają dróg wewnętrznych, ale dysponują drogami dojazdowymi, z reguły utwardzonymi o szerokości do 7 m. Badane tereny oddalone są od autostrady, ale znajdują się w pobliżu wjazdów na drogi krajowe, a czas dojazdu do lotniska od ich granicy nie przekracza dwóch godzin. W przeważającej mierze posiadają dostęp do prądu, wody, kanalizacji, telefonu, a nieco rzadziej do gazu. Jednak przyłącza ww. mediów najczęściej nie są położone bezpośrednio na działkach, a zwykle w odległości do 200 m od ich granicy.

Ocena jakości terenów inwestycyjnych³

Bazując na przyjętym kryterium punktowym oraz analizie rozkładu modalnego wariantów przyjętych do oceny cech należy stwierdzić, że większość terenów inwestycyjnych w woj. opolskim plasuje się w grupie terenów charakteryzujących się średnią jakością. Przeprowadzona ocena wykazała także, że tereny inwestycyjne, na których były realizowane projekty współfinansowane ze środków Działania 2.2 RPO WO 2014-2020, cechują się zdecydowanie wyższą jakością. Wysoka jakość tych terenów nie została jednak osiągnięta tylko i wyłącznie dzięki realizacji projektów finansowanych w ramach Działania 2.2 ponieważ jak wynika z przeprowadzonej analizy, większość gmin, które skorzystały ze wsparcia w ramach tego Działania zrealizowała na obszarze swoich terenów inwestycyjnych lub w ich bliskim sąsiedztwie szereg projektów komplementarnych finansowanych z Działania 6.1 RPO WO 2014-2020 oraz RPO WO 2007-2013 a także POIG, co również wpłynęło na poprawę ich jakości.

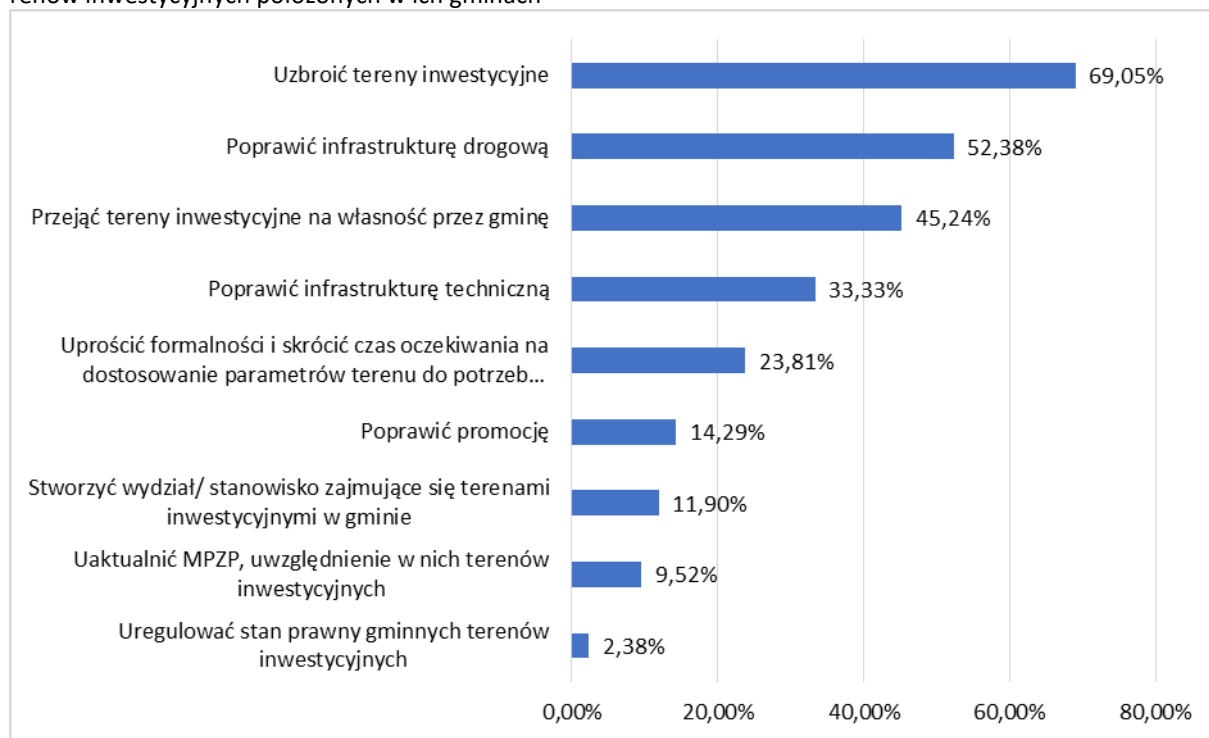
Plany związane z rozwojem terenów inwestycyjnych

Prawie wszystkie gminy (95,45%), które posiadają na swoim obszarze tereny inwestycyjne dostrzegają konieczność podjęcia dalszych działań prowadzących do podniesienia ich atrakcyjności. W większości przypadków, aby zwiększyć atrakcyjność swoich terenów, badane gminy chciałyby realizować inwestycje w zakresie uzbrojenia (69,05%) oraz zmodernizować prowadzącą do nich infrastrukturę drogową (52,38%). Nieco mniej niż połowa (45,24%) chciałyby przejąć na własność te tereny, które są w posia-

³ Ocena została przeprowadzona w stosunku do wszystkich terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w woj. opolskim w tym tych, które zostały przygotowane z wykorzystaniem środków pochodzących z RPO WO 2014-2020 oraz innych środków publicznych, komplementarnych do projektów realizowanych w ramach Działania 2.2.

daniu prywatnych właścicieli. W 33,33% przypadków gminy stawiają sobie za cel poprawę stanu infrastruktury, która jest już na nich zlokalizowana. Niecała 1/4 spośród badanych JST, aby podnieść atrakcyjność posiadanych terenów ma zamiar wdrożyć usprawnienia w procesie obsługi inwestora (23,81%) oraz podnieść efektywność realizowanych działań promocyjnych (14,29%). Niewielki odsetek (11,90%) planuje stworzyć w gminie wydział/stanowisko zajmujące się terenami inwestycyjnymi. Natomiast najmniej badanych dostrzega konieczność objęcia terenów MPZP (9,52%) oraz uregulowania ich stanu prawnego (2,38%).

Wykres 1 Działania, które zdaniem przedstawicieli badanych gmin należy podjąć, aby podnieść atrakcyjność terenów inwestycyjnych położonych w ich gminach⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI. n=42

Kryteria wyboru terenów inwestycyjnych

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, zbiór kryteriów w oparciu, o które przedsiębiorcy decydują o wyborze terenu pod inwestycje, jest bardzo zróżnicowany. Nie da się jednoznacznie stwierdzić, które cechy odgrywają najważniejszą rolę w tym procesie. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można jednak wnioskować, że w pierwszej kolejności wybór terenu pod inwestycje warunkują jego cechy obiektywne (powierzchnia oraz cena). W drugiej, znaczenie ma stopień jego skomunikowania mierzony dostępnością do sieci dróg. Trzecim istotnym aspektem, jest dostępność do pracowników, a dopiero czwartym uzbrojenie terenu w odpowiednią infrastrukturę. Umiarkowane znaczenie mają oferowane zachęty finansowe. Natomiast najmniejszą rolę odgrywają: bliskość ośrodków wsparcia przedsiębiorczości, lokalizacja w pobliżu międzynarodowego lotniska oraz dostępność do linii kolejowej.

Mocne i słabe strony terenów inwestycyjnych

Zestawiając zdiagnozowane oczekiwania z oceną jakości przygotowanych w woj. opolskim terenów inwestycyjnych, a także z informacjami na temat podejmowanych przez gminy działań na rzecz przyciągnięcia inwestorów i promocji terenów inwestycyjnych, należy stwierdzić, że:

- 1) mocną stroną położnych na obszarach gmin województwa opolskiego terenów inwestycyjnych jest ich wielkość, ukształtowanie powierzchni oraz stosunkowo dobre skomunikowanie;
- 2) w kategorii wyzwań należy rozpatrywać stopień ich uzbrojenia oraz dostępność pracowników;

⁴ Pytanie wielokrotnego wyboru. W związku z możliwością wyboru więcej niż jednej odpowiedzi procenty nie sumują się do 100%.

- 3) za słabą stronę oferty inwestycyjnej regionu należy uznać: stopień oferowanych inwestorom ulg i preferencji finansowych oraz niewystarczające zaplecze kadrowe dla obsługi inwestorów.

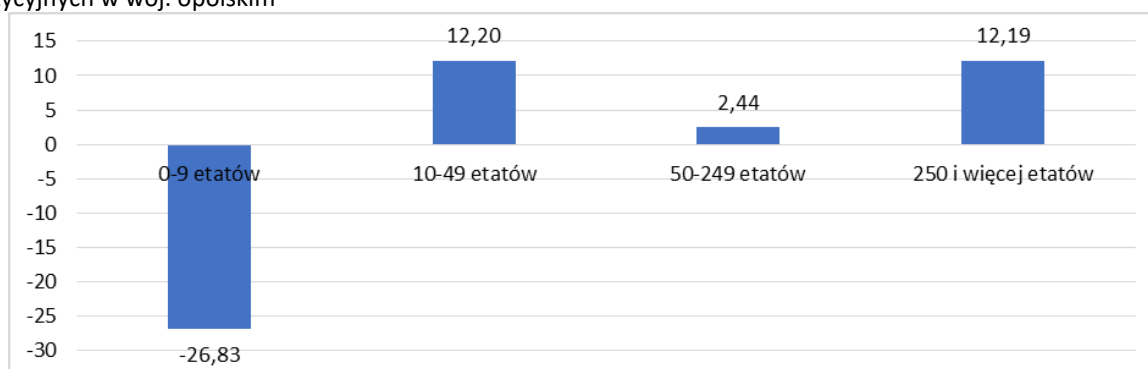
Poziom inwestycji na przygotowanych terenach

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do momentu realizacji badania w nieco ponad połowie gmin (52,27%), które posiadają na swoim obszarze wolne tereny inwestycyjne, zainwestowali przedsiębiorcy, w tym także z branż wskazanych jako specjalizacje regionalne. Analizując liczebność oraz rozkład inwestycji w przestrzeni woj. opolskiego warto zauważyć, że ponadprzeciętną liczbą inwestorów charakteryzują się tereny położone na obszarze ośrodków subregionalnych i ośrodka wojewódzkiego.

Kondycja przedsiębiorstw na przygotowanych terenach

W momencie rozpoczynania działalności na zlokalizowanych w woj. opolskim terenach inwestycyjnych, ponad połowa z badanych firm (58,54%) posiadała status mikroprzedsiębiorstwa i zatrudniała od 0-9 osób. Firmy małe stanowiły 17,07% badanej próby, a firmy średnie 21,95%. Najmniejszy odsetek stanowiły w badanej grupie duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 250 osób. Od rozpoczęcia działalności do momentu realizacji niniejszego badania zmianie uległ poziom zatrudnienia w większości badanych firm. O 26,83 p. p. spadł odsetek firm mikro. Natomiast wyraźnie zwiększył się odsetek firm małych, który wzrósł o 12,20 p. p. oraz odsetek firm dużych, który wzrósł o 12,19 p. p. Zmianie uległ także odsetek firm średnich, który zwiększył się o 2,44 p. p.

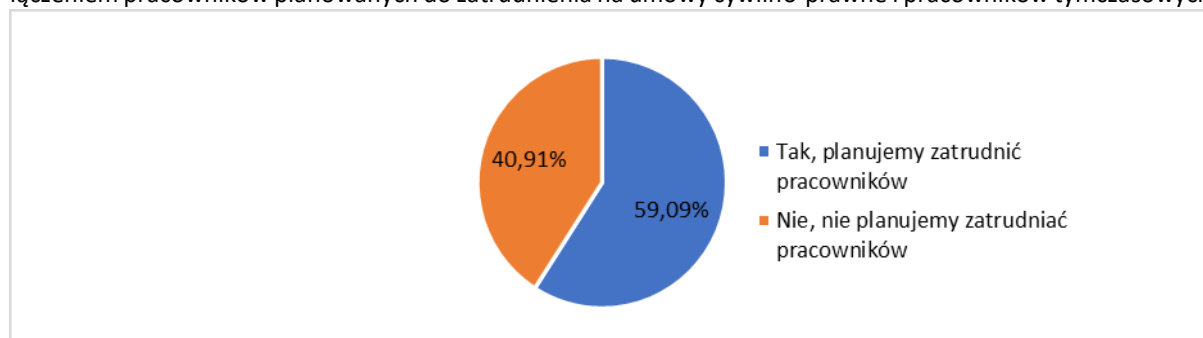
Wykres 2 Zmiana poziomu zatrudnienia w firmach (lub ich filiach/zakładach) zlokalizowanych na terenach inwestycyjnych w woj. opolskim⁵

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI. n=41

Warto także zauważyć, że przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenach inwestycyjnych woj. opolskiego zamierzają się rozwijać. Zatrudnienie nowych pracowników planuje bowiem ponad połowa badanych firm (59,1%).

Wykres 3 Plany związane z zatrudnieniem w przeciągu najbliższych trzech miesięcy nowych pracowników w firmie lub jej filii/zakładzie działającym na terenie inwestycyjnym zlokalizowanym w województwie opolskim (z wyłączeniem pracowników planowanych do zatrudnienia na umowy cywilno-prawne i pracowników tymczasowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI. n=44

⁵ Dane dotyczą przedsiębiorców z grupy inwestorów oraz grupy najemców.

Ocena wpływu interwencji w zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym rozwój MŚP, w województwie opolskim

Interwencje w zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych wpłynęły pozytywnie na sytuację społeczno-gospodarczą w regionie oraz sytuację firm z sektora MŚP, co obrazuje zarówno wzrost poziomu zatrudnienia w firmach zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych, jak i ich plany w zakresie zatrudnienia nowych pracowników. Warte podkreślenia wydaje się także fakt, że planów zatrudnieniowych nie ogranicza występowanie Pandemii COVID-19. Może je jednak ograniczyć przybie-
rający na sile konflikt za wschodnią granicą kraju.

ZALECENIA – POZIOM REGIONALNY

Bazując na wynikach uzyskanych w toku realizacji badania w przyszłej perspektywie finansowej, proponuje się realizację zbioru usystematyzowanych działań prowadzących do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej regionu:

1. Opracowanie nowego programu lub aktualizacja istniejących dokumentów (np. „Analiza w zakresie determinant napływu/odpływu kapitału z woj. opolskiego. Raport końcowy”), które pozwolą wprowadzić działania w zakresie wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej województwa opolskiego, zgodnego z regionalnymi dokumentami strategicznymi (m.in. SRWO 2030, RSI 2027). Program powinien uwzględniać m.in. rozwiązania dla średniej i wysokiej jakości terenów inwestycyjnych, na których przez relatywnie długi czas nie ulokowano inwestycji.
2. Aktualizacja bazy wiedzy o gminach i położonych na ich obszarze terenach inwestycyjnych (<http://coi.opolskie.pl/>) w oparciu o wyniki badań jakościowych oraz informacje pochodzące z innych źródeł niż statystyka publiczna. Okresowe monitorowanie gmin odnośnie informacji o zmianach w zakresie terenów inwestycyjnych na ich obszarze lub umożliwienie bezpośredniego zasilania bazy danymi przez pracowników gmin.
3. Przekazywanie informacji o możliwości dofinansowania przez JST realizacji inwestycji mających na celu uzbrajanie terenów inwestycyjnych finansowanych ze środków zewnętrznych.
4. Wprowadzenie do FEO 2021-2027 zapisów umożliwiających realizację inwestycji mających na celu poprawę jakości dróg lokalnych o charakterze dostępowym, stanowiących brakujące połączenie zarówno do terenów inwestycyjnych jak i sieci TEN-T.
5. Wprowadzenie do FEO 2021-2027 zapisów umożliwiających przeprowadzenie analizy rynku pracy uwzględniającej zapotrzebowanie na usługi szkoleniowe podnoszące kwalifikacje i kompetencje pracowników gmin w zakresie obsługi przed i po inwestycji obejmujące m.in.: efektywne stosowanie zachęt inwestycyjnych, doradztwo w zakresie internetowych narzędzi promocji gminy i terenów inwestycyjnych.
6. Kontynuacja wspierania realizacji usług szkoleniowych podnoszących pożądane przez pracodawców kwalifikacje osób dostępnych na gminnych rynkach pracy. Wspieranie inicjatyw obejmujących relokację do województwa opolskiego specjalistów posiadających wysokie kwalifikacje.
7. Realizacja działań promujących współpracę w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, ze szczególnym uwzględnieniem tych działań, które w dotychczasowym doświadczeniu organów samorządu województwa opolskiego wykazywały największą skuteczność i według ich wiedzy będą najefektywniejsze w obszarze partnerstwa prywatno-publicznego.
8. Kontynuacja działań mających na celu wspieranie współpracy oraz partnerstw pomiędzy firmami z sektora MŚP a dużymi przedsiębiorstwami w układzie wewnątrzregionalnym.

ZALECENIA – POZIOM LOKALNY

W trakcie analizy i opracowywania danych na potrzeby niniejszego badania rola, jaką odgrywały gminy i pracownicy gminnych urzędów, często była istotna w pozyskiwaniu inwestorów i kształtowaniu klimatu dla inwestycji. Kilukrotnie w kontekście terenów inwestycyjnych w województwie opolskim nasunęły się ogólne sugestie, które zastosowane przez gminy i pracowników gminnych urzędów, mogłyby pozytywnie oddziaływać na lokalną i regionalną atrakcyjność inwestycyjną.

Sugestie, które odnoszą się do dużej części gmin w województwie opolskim obejmują:

1. Bieżące przekazywanie informacji o terenach inwestycyjnych ulokowanych na terytorium gminy do bazy danych o terenach inwestycyjnych prowadzonej przez OCRG (<http://coi.opolskie.pl/>) zwiększyłoby widoczność terenów inwestycyjnych i umożliwiło ich szybszą i szerszą promocję.
2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników gmin w zakresie obsługi przed- i poinwestycyjnej, z uwzględnieniem efektywnego stosowania zachęt inwestycyjnych mogłoby pozytywnie wpłynąć na relacje gmin z inwestorami i potencjalnymi inwestorami.
3. Modernizacja stron internetowych uwzględniająca nowoczesne narzędzia promocji gminy, w tym terenów inwestycyjnych, mogłaby pozytywnie oddziaływać na postrzeganą atrakcyjność gminy i ułatwić dostęp do najważniejszych informacji, w tym o lokalnym rynku pracy.
4. Rozważenie szerszego stosowania partnerstwa publiczno-prywatnego w kontekście przygotowywania i wykorzystywania terenów inwestycyjnych.
5. Kontynuację lub wprowadzenie przemysłanej, ciągłej, spójnej polityki inwestycyjnej na poziomie gminy realizowanej w oparciu o wykorzystanie zróżnicowanych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
6. Kontynuację lub rozpoczęcie prac nad poprawą wewnętrznych układów komunikacyjnych na terenach inwestycyjnych oraz ich dalsze uzbieranie (np. poprzez doprowadzanie sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej do działek).
7. Podjęcie starań na rzecz wzmocnienia zachęt fiskalnych w postaci ulg podatkowych oraz zachęt finansowych w postaci subsydiów infrastrukturalnych, kredytów inwestorskich, partycypacji w kosztach inwestycji. Odpowiednie zachęty mogą podnieść atrakcyjność inwestycyjną gminy.
8. Podjęcie prób ustalenia stanu prawnego i majątkowego terenów inwestycyjnych o niejasnym statusie, co mogłoby poprawić atrakcyjność tych terenów.
9. Rozważenie przygotowania zarysu koncepcji adaptacyjno-planistycznych dla terenów inwestycyjnych typu brownfield znajdujących się na obszarze gminy, mogących ukazać potencjał inwestycyjny tych obszarów.
10. Powołanie stanowiska lub komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za obsługę inwestorów i kontakt z potencjalnymi inwestorami ułatwiłoby interakcje inwestorów z urzędem oraz mogłoby podnieść skuteczność promocji oferty inwestycyjnej gminy.